



BEKYMRET: Barne- og likestillingsminister Manuela Ramin-Osmundsen.
Foto: Jacques Hvistendahl/Dagbladet

- Kvinnevold er tabubelagt

En av fem barn har opplevd vold fra mor. Statsråden bekymret.

Kristine Hovda

– **Sett under ett viser det seg at mor slår oftere enn far, sier Svein Mossige.** Sammen med Kari Stefansen la NOVA-forskeren fredag fram en rapport om omfanget av fysisk vold og overgrep mot norske barn og unge. Og funnene er dramatiske.

- 20 prosent har opplevd vold fra mor
- Mor utøver grov vold like ofte som far
- Vold fra mor oppleves verst for barna

Mest vold fra mor

Til sammen hadde 20 prosent av barna opplevd vold fra mor, mot 14 prosent fra far.

16 prosent av jentene og 14 prosent av guttene oppga at de var utsatt for mild vold fra mor. Tilsvarende tall fra far var ni prosent både blant gutter og jenter. Seks prosent av jentene hadde opplevd grov vold, og mor var like ofte voldsutøveren som far. For guttene var tallet fire og fem

prosent for vold fra henholdsvis mor eller far.

- Det kan være flere årsaker til dette. Det ene er at kvinner ofte er eneforsørgere enn menn, og ofte er det også slik at mor er mer sammen med barna enn det far er, sier Mossige.

Øker selvmordsfaren

Undersøkelsen viser også at barna får størst problemer når volden kommer fra mor.

Grov vold fra far førte til økt risiko for spiseforstyrrelser, angst og dissosiasjon, mens grov vold fra mor ga økt risiko for selvmordsforsøk.

Voldsforsker Ragnhild Bjørnebekk mener funnene er oppsiktsvekkende.

- Vi har en forestilling om at mor er den kjærlige personen som beskytter og ivaretar barnas behov. Når mor slår, oppleves det kanskje enda mer dramatisk enn når far gjør det, sier Bjørnebekk. Hun får støtte fra Ingeborg Veia i foreningen Voksne for barn.

- Dette er veldig overraskende lesning. Men det kan kanskje ha en sammenheng med at vi ikke liker å tenke på at mor slår, sier hun.

Voksne for barn mener temaet er veldig tabubelagt i Norge.

- Det er veldig mye skam knytta til at mor slår, og vi opplever at det er vanskelig for folk å si fra om det, sier Veia.

Stressede kvinner

Bjørnebekk mener funnene skiller seg fra annen forskning på familievold.

- I Sverige har man kommet fram til at det oftest er far som slår. Men vi må også se dette i sammenheng med endring av sosiale grupper i samfunnet, sier hun.

Svenske undersøkelser viser at kvinner med høyere utdanning slår mer enn tidligere.

- Det er mulig vi kan se det i sammenheng med at folk har en mer stressende hverdag enn tidligere, sier hun.

Forskeren mener også det kan være noe i myten om at far slår mor, og mor slår barnet.

- Langvarig press og stress på mor kan senke terskelen for å utøve fysisk vold, sier hun.

Kvinnevolden øker

Samtidig viser annen forskning at stadig flere kvinner bruker fysisk vold.

- Vi har sett en økning i i registrert vold blant jenter fra 1980-tallet til i dag. Andelen kvinner i fengslene øker, og vi ser flere antisosiale kvinner. Jeg vet ikke om det er en sammenheng mellom dette og vold i hjemmet, men det er vi nødt til å forske mer på, sier hun.

I 2004 utga Hilde Pape en forskningsrapport om vold i parforholdet, som viser at kvinner like ofte som menn tyr til vold.

- Kvinnevold er veldig tabubelagt og traumatisert, og vi opplever en del mørketall. Det har vært vanskelig å få fram fakta, for voldsforskning har til nå hovedsakelig dreid seg om menn, sier Pape.

Voldsforsker Sidsel Natland har forsket på jenter og vold. Hun advarer mot at tendensen til at jenter blir mer voldelige, vil øke når mor slår.

- Voldelige jenter kommer ofte fra hjem der far slår. Men hvis unge jenter også lærer av mor at vold er legitimt, er det alvorlig, sier hun.

- Ikke akseptabelt

Svein Mossige mener det må jobbes med holdningsendringer, særlig når det gjelder mild vold mot barn.

- Ut fra undersøkelsen ser vi at fysisk vold, enten den er mild eller grov, setter sine spor i barna som opplever den. Og det er ikke alltid foreldre selv klarer å skille mellom hva som er mild eller grov vold, sier forskeren. Han reagerer på utspill i media den siste tida om at ris og dask på rumpa er greit i barneoppdragelsen.

- Vår undersøkelse viser at mild vold er relativt utbredt, og at slik vold kan ha uheldige virkninger på den som opplever den, sier Mossige.

Barneombud Reidar Hjermandt mener det er svært uheldig at vold mot barn framstilles som greit.

- Når kjendiser som Carl I. Hagen og Ap-politiker Aslam Ahsan står fram i mediene og forsvarer ris på rumpa, gir de klarsignal til mishandling av barn. Det er svært alvorlig, sier han. Hjermandt tror ikke mer likestilling i hjemmet vil løse voldsproblemet.

- Det vil kanskje føre til at mor slår mindre, men da gjenstår det å se om far kommer til å slå mer. Vi trenger å formidle til foreldre at vold mot barn fører til det stikk motsatte av det vi ønsker, nemlig barn som tar gode valg basert på det de mener er rett og galt, sier han.

- Ingen unnskyldninger

Barne- og likestillingsminister Manuela Ramin-Osmundsen mener funnene fra NOVA-rapporten virkelig bør vekke bekymring.

- Vi ser at mor ofte får mye av ansvaret for å oppdra barna, og i enkelte situasjoner kan det bli for mye. Det er likevel ingen unnskyldning for å ty til vold. Man kan aldri unnskyldte vold mot barn, sier hun.

Nå vil ministeren styrke kompetansen til familievernkontorene, og at lærerstudenter og pedagoger lærer mer om å oppdage når barna blir utsatt for vold.

- Det er lite oppmerksomhet i utdanningsløpet på vold mot barn, men det er svært avgjørende at de som er nærmest barna har kunnskap om dette, sier Osmundsen.

Papirutgaven



Les dagens avis (PDF)

Dagbladet levert på døra i helgen